

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Doma laukums 8A, Rīga, LV-1939, Latvija, tālr. +371 67221848, e-pasts neplpadome@neplpadome.lv, www.neplpadome.lv

Rīgā, 2022. gada 19. maijā

LĒMUMS Nr. 217/1-2 (18012000000722-2)

*Par administratīvā soda uzlikšanu
administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 18012000000722*

Izskatot 2022. gada 10. februārī uzsākto administratīvā pārkāpuma lietu par iespējamo Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma (turpmāk arī – SEPLPL) 7. panta otrajā daļā un Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk arī – EPLL) 35. panta devītajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa VSIA “Latvijas Radio”, reģistrācijas numurs 40003080614, darbībā, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk arī – Padome) šādā sastāvā – Padomes priekšsēdētāja vietniece Aurēlija Ieva Druvieta, Padomes locekle Ieva Kalderauska, Padomes locekle Ilva Milzarāja, Padomes loceklis Andis Plakans, piedaloties VSIA “Latvijas Radio” pārstāvjiem,

k o n s t a t ē :

[1] Padomes Monitoringa departaments ir veicis elektroniskā plašsaziņas līdzekļa VSIA “Latvijas Radio” programmā Latvijas Radio 1 laika posmā no 2021. gada 1. decembra līdz 2022. gada 2. februārim izplatīto cikla “Teātra garša” 5 (piecu) raidījumu pārbaudi par to atbilstību Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk arī – EPLL) prasībām.

[2] Padomes locekļi ir iepazinušies ar Padomes Monitoringa departamenta 2022. gada 9.februāra Pārbaudes ziņojumu Nr. P/2022/6-6/13, kurā tika konstatēts, ka laika posmā no 2021.gada 1.decembra līdz 2022.gada 19.janvārim izplatīti pieci raidījumi “Teātra garša”, kas tapuši sadarbībā ar alus darītavas “Valmiermuiža” atbalstu: “*Ieraksts tapis “Spēlmaņu nakts” projekta “Teātra Atlanti cauri laikiem” ietvaros ar Valsts kultūrkapitāla fonda un alus darītavas “Valmiermuiža” atbalstu.*” Raidījumos vairākkārtīgi izvietotas arī komersanta SIA “VAMIERMUIŽAS ALUS” sponsora norādes: “*Latvijas teātra garšu bagātina alus darītava “Valmiermuiža”.*” Tāpat konstatēts, ka ne raidījumā, ne pirms, ne pēc tā nav ietverta informācija,

kas brīdina sabiedrību par alkohola lietošanas negatīvo ietekmi, kā arī informē par alkoholisko dzērienu pārdošanas, iegādāšanās un nodošanas aizliegumu nepilngadīgām personām.

[3] Audio komerciāli paziņojumi programmā Latvijas radio 1 Latvijas Radioteātra cikla “Teātra garša” raidījumos laika periodā no 2021. gada 1. decembra līdz 2022. gada 2. februārim tika izplatīti vismaz 25 reizes, un konkrēti:

1) 2021.gada 1.decembrī:

- no pulksten 22:05:46 līdz pulksten 22:05:53
- no pulksten 22:18:13 līdz pulksten 22:18:30 (slēpta reklāma)
- no pulksten 22:28:05 līdz pulksten 22:28:12
- no pulksten 22:38:39 līdz pulksten 22:38:46
- no pulksten 22:50:10 līdz pulksten 22:50:25

2021.gada 1.decembra raidījuma laikā no pulksten 22:18:13 līdz pulksten 22.18.30 raidījumā tiek pausta šāda informācija: *“Man jums jāatzīstas, ka es negatavoju un es to neprotu darīt un mums arī ir kvass – un šis te, Valmiermuižas, tas ir labākais, kas ir pasaulē, labākais alus, vispār labākais, kvalitatīvākais!”*

2) 2021.gada 15.decembrī:

- no pulksten 22:05:36 līdz pulksten 22:05:48
- no pulksten 22:14:35 līdz pulksten 22:14:42
- no pulksten 22:26:27 līdz pulksten 22:26:41 (slēpta reklāma)
- no pulksten 22:30:02 līdz pulksten 22:30:07
- no pulksten 22:51:14 līdz pulksten 22:51:21
- no pulksten 22:27:16 līdz pulksten 22:27:23

2021.gada 15.decembra raidījumā laika posmā no 22:26:27 līdz 22.26.41 Raidījuma vadītāja saka, ka *“attaisīs Valmiermuižas īpašo porteri un ielies to viesim.”*

3) 2022.gada 5.janvārī:

- *no pulksten 22:13:43 līdz pulksten 22:13:50*
- *no pulksten 22:31:27 līdz pulksten 22:32:20*
- *no pulksten 22:32:20 līdz pulksten 22:32:28*
- *no pulksten 22:54:52 līdz pulksten 22:55:00*

4) 2022.gada 19.janvārī:

- no pulksten 22:05:45 līdz pulksten 22:05:57
- no pulksten 22:27:09 līdz pulksten 22:27:16
- no pulksten 22:27:17 līdz pulksten 22:27:41 (slēpta reklāma)
- no pulksten 22:33:18 līdz pulksten 22:33:27
- no pulksten 22:37:54 līdz pulksten 22:38:03
- no pulksten 22:48:09 līdz pulksten 22:48:22

Tāpat 19.janvāra raidījumā laikā no pulksten 22:27:17 līdz pulksten 22:27:41 tika izplatīts slēpts audio komerciāls paziņojums par raidījuma sponsora SIA “VALMIERMUIŽAS ALUS” ražoto alkoholisko dzērienu – Valmiermuižas alu. Raidījuma viesņa Madara Reijere: *“Es gribēju tā atzīties, ka es īstenībā esamu sagatavojusi mazu tādu uzskodu. Un klāt, klāt tam manam cienastiņam es domāju, ka mēs varētu iedzert “Valmiermuižas” gaišo dzērienu. Tās garšas savienojas. Es, starp citu, esmu no Valmieras.”* Tāpat slēpts komerciāls paziņojums tika izplatīts arī laika posmā no pulksten 22:29:24 līdz pulksten 22:29:41. Aina Karele: *“Tu zini, par to mēs iedzersim. Es zinu, ka tu izvēlēties, man šķiet, nu, to ko tu gribi, ja. Par tevi! (tiek saskandinātas glāzes ar iepriekš minēto dzērienu - Valmiermuižas alu) Par mums!”* Madara Reijere: *“Par mums! Par mūsu satikšanos! (dzirdama dzēriena dzeršana, norīšana).”* Aina Karele: *“Nu redz, Valmiera, “Valmiermuiža” – garšīgs.”*

5) 2022.gada 2.februārī:

- no pulksten 22:05:24 līdz pulksten 22:06:00
- no pulksten 22:20:34 līdz pulksten 22:20:41
- no pulksten 22:44:16 līdz pulksten 22:44:24
- no pulksten 22:53:33 līdz pulksten 22:53:40

[4] Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk arī – EPLL) 24.panta pirmā daļa nosaka: *“Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ir brīvi un neatkarīgi programmu un raidījumu veidošanā un izplatīšanā, kā arī savā redakcionālajā darbībā, ciktāl tos ierobežo Latvijas Republikas Satversme, šis likums un citi likumi, valsts tehniskie standarti un Latvijai saistoši līgumi.”* Saskaņā ar minēto tiesību normu Padomei nav tiesību iejaukties elektroniskā plašsaziņas līdzekļa redakcionālajā darbībā, programmu un raidījumu veidošanā, kamēr vien elektroniskais plašsaziņas līdzeklis darbojas likuma ietvaros.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma (turpmāk arī – SEPLPL) 7. panta otrās daļa noteic, ka “*sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un pakalpojumos, arī interneta vidē, aizliegts izvietot visu veidu komerciālos paziņojumus [..].*” Minētajā tiesību normā iekļauti vairāki izņēmumi, kuri paredz, kādos gadījumos sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās ir atļauts izvietot, piemēram, paziņojumus par sponsorēšanu. Konkrētajā gadījumā Padome nekonstatē paziņojumu atbilstību kādam no SEPLPL noteiktajiem izņēmuma gadījumiem.

Alkoholisko dzērienu aprites likuma 10. panta pirmā daļa noteic “*Alkoholisko dzērienu reklāmā ietverama informācija, kas brīdina sabiedrību par alkohola lietošanas negatīvo ietekmi, kā arī informē par alkoholisko dzērienu pārdošanas, iegādāšanās un nodošanas aizliegumu nepilngadīgām personām [...].*”

EPLL 35. panta devītā daļa noteic, ka “*Slēpti audio vai audiovizuāli komerciāli paziņojumi ir aizliegti.*”

EPLL 35. panta pirmā daļa noteic, ka elektroniskie plašsaziņas līdzekļi “*Audio un audiovizuālus komerciālus paziņojumus veido atbilstoši šā likuma, Reklāmas likuma, Patērētāju tiesību aizsardzības likuma, Konkurences likuma, Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma un citu normatīvo aktu prasībām.*” Minētās normas mērķis ir noteikt, ka elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem, veidojot un izplatot komerciālus paziņojumus, ir jāievēro ne tikai tiesību normā minētie, bet arī citi nozari regulējošie normatīvie akti, kuros noteikti aizliegumi un ierobežojumi komerciālu paziņojumu veidošanai un izvietojšanai. Ņemot vērā, ka sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbību regulē arī Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likums – VSIA “Latvijas Radio” ir pienākums ievērot tajā noteiktos audio un audiovizuālu komerciālu paziņojumu veidošanas un izplatīšanas noteikumus, tajā skaitā SEPLPL 7.panta otrajā daļā noteikto.

EPLL 35. panta piektā daļa noteic: “*Par audio un audiovizuāla komerciāla paziņojuma izvietojšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa programmā vai raidījumā atbilstoši šā likuma noteikumiem atbild elektroniskais plašsaziņas līdzeklis.*” Minētā tiesību norma norāda, ka elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem ir jāuzņemas atbildība par audio komerciālo paziņojuma izvietojšanu programmā, tajā skaitā sevišķi jāizvērtē SEPLPL 7. panta otrajā daļā EPLL 35. panta devītajā daļā noteiktie audio komerciālo paziņojumu izvietojšanas ierobežojumi.

[5] Monitoringa rezultāti liecina, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis VSIA “Latvijas Radio” laika posmā no 2021. gada 1. decembra līdz 2022. gada 2. februārim programmā Latvijas Radio 1 minētos komerciālos paziņojumus ir izplatījis vismaz 25 reizes.

[6] Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 7. panta otrās

daļa noteic, ka “*sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un pakalpojumos, arī interneta vidē, aizliegts izvietot visu veidu komerciālos paziņojumus [...]*”, Alkoholisko dzērienu aprites likuma 10. panta pirmā daļa noteic “*Alkoholisko dzērienu reklāmā ietverama informācija, kas brīdina sabiedrību par alkohola lietošanas negatīvo ietekmi, kā arī informē par alkoholisko dzērienu pārdošanas, iegādāšanās un nodošanas aizliegumu nepilngadīgām personām [...]*.” Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 35. panta devītā daļa noteic, ka elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās “*Slēpti audio vai audiovizuāli komerciāli paziņojumi ir aizliegti.*” Līdz ar to secināms, ka, iespējams, nav ievērots Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 35. panta devītajā daļā, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 7. panta otrajā daļā un Alkoholisko dzērienu aprites likuma 10. panta pirmajā daļā un noteiktais regulējums.

[7] Tādējādi, iespējams, ir izdarīts EPLL 78. pantā paredzētais administratīvais pārkāpums. EPLL 78. pants noteic: “*Par šajā likumā noteiktās kārtības pārkāpšanu audio un audiovizuālo komerciālo paziņojumu sniegšanā vai izplatīšanā piemēro brīdinājumu vai naudas sodu fiziskajai personai no septiņām līdz divdesmit astoņām naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no četrpadsmit līdz tūkstoš četrsimt divdesmit naudas soda vienībām.*”

[8] Izvērtējot 1., 2. un 3. punktā konstatēto un 3., 4., 5., 6. un 7. punktā norādīto, 2022. gada 10. februārī Padome pieņēma lēmumu Nr.77/1-2 (*lēmuma numurs administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta sistēmā – 18012000000722-1*), ar kuru uzsāka administratīvā pārkāpuma procesu lietā par iespējamo Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 7. panta otrajā daļā un Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 35. panta devītajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu izdarīšanu VSIA “Latvijas Radio” darbībā, tas ir, programmas Latvijas Radio 1 ietvaros 2021. gada 1. decembrī, 2021. gada 15. decembrī, 2022. gada 5. janvārī, 2022. gada 19. janvārī un 2022. gada 2. februārī izplatītajos raidījumos ciklā “Teātra garša”, iespējams, izplatot komerciālus paziņojumus, neievērojot Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 7. panta otro daļu, neietverot alkoholisko dzērienu reklāmā informāciju, kas brīdina sabiedrību par alkohola lietošanas negatīvo ietekmi, kā arī informē par alkoholisko dzērienu pārdošanas, iegādāšanās un nodošanas aizliegumu nepilngadīgām personām, neievērojot Alkoholisko dzērienu aprites likuma 10. panta pirmo daļu, un izplatot slēptus audio komerciālus paziņojumus, neievērojot Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 35. panta devītā daļu.

[9] 2022. gada 16. februārī Padome nosūtīja vēstuli Nr.13/6-7, ar kuru informēja VSIA “Latvijas Radio” par to, ka 2022. gada 10. februārī tika pieņemts lēmums Nr.77/1-2 (18012000000722-1) uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu lietā Nr.18012000000722, un vienlaikus lūgusi VSIA “Latvijas Radio” izvērtēt Padomes konstatēto un sniegt paskaidrojumus minētajā lietā.

[10] 2022. gada 1. martā Padome ir saņēmusi VSIA “Latvijas Radio” 2022. gada 1. marta paskaidrojumus, kuros VSIA “Latvijas Radio” atzīst daļēju vainu par SEPLPL 7. panta otrās daļas 2. punkta pārkāpumu, un atzīst vainu par EPLL 35. panta devītās daļas pārkāpumu, savu nostāju pamatojot ar turpmāk norādītajiem argumentiem:

[10.1] Paskaidrojumos norādīts, ka VSIA “Latvijas Radio” saskaņā ar Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 7.panta otrās daļas 2.punktu un Vadlīniju sabiedrisko mediju darbībai ārpus reklāmas tirgus 2.9., 4.3., 4.4. punktiem, ir saņēmis Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes atļauju (turpmāk arī – SEPLP), par komersanta SIA “VAMIERMUIŽAS ALUS” sponsora norāžu izvietošānu raidījumu sākumā un beigās cikla “Teātra garša” raidījumos.

[10.2] VSIA “Latvijas Radio” atzīst, ka komersanta SIA “VAMIERMUIŽAS ALUS” sponsora norāžu izvietošānu raidījumu vidū, cikla “Teātra garša” raidījumos, nav saņemta SEPLP atļauja. Tādējādi 5 (piecos) konstatētajos raidījumos, no izplatītajām 25 (divdesmit piecām) komersanta SIA “VAMIERMUIŽAS ALUS” sponsora norādēm, SEPLP atļauja saņemta 10 (desmit) sponsora norāžu izplatīšanai, bet 15 (piecpadsmit) komersanta SIA “VAMIERMUIŽAS ALUS” sponsora norādes izplatītas bez SEPLP atļaujas.

[10.3] VSIA “Latvijas Radio” atzīst, ka Padomes konstatētajos cikla “Teātra garša” raidījumos 2021. gada 1. decembrī, 2021. gada 15. decembrī un 2022. gada 19. janvārī raidījumu saturā izskanēja frāzes, kuras var uzskatīt par slēpto reklāmu.

[11] Savos paskaidrojumos VSIA “Latvijas Radio” informē Padomi, ka ir pieprasījis atbildīgās personas paskaidrojumu un atzīst, ka, diemžēl, pārkāpumi ēterā ir pieļauti, nenodrošinot projekta ietvaros no biedrības “Latvijas Teātra darbinieku savienība” saņemtā gatavā materiāla (Raidījumu) pienācīgu izvērtēšanu un tehnisko rediģēšanu, no kuras uz licences pamata tika saņemtas tiesības uz raidījumu cikla “Teātra garša” izplatīšanu VSIA “Latvijas Radio” programmā Latvijas Radio 1.

[12] 2022. gada 17.martā Padome nosūtīja vēstuli Nr. 55/3-2, ar kuru informēja Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomi, ka 2022. gada 10. februārī tika pieņemts lēmums Nr.77/1-2 (18012000000722-1) uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu lietā Nr.18012000000722 par iespējamo Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 78. pantā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu VSIA “Latvijas Radio” darbībā, un vienlaikus lūgusi sniegt paskaidrojumus uz kāda tiesiska pamata SEPLP ir saskaņojusi komersanta SIA “VAMIERMUIŽAS ALUS” sponsora norādes VSIA “Latvijas Radio” programmā Latvijas Radio 1 izplatītajos cikla “Teātra garša” raidījumos.

[13] 2022. gada 30. martā Padome ir saņēmusi SEPLP 2022. gada 30. marta skaidrojumu,

kurā SEPLP informē Padomi, ka SEPLP ir iepazinusies ar Padomes vēstulē norādīto informāciju un sniedz skaidrojumu, ka SEPLP saņēma VISA “Latvijas Radio” 2021.gada 4.novembra vēstuli Nr.237/B2-6.6nE “Par sponsora norāžu saskaņošanu” un tai pievienoto veidlapu Nr.1 “Saskaņojums norāžu par finansējuma avotiem izplatīšanai sabiedriskā medija programmās un pakalpojumos”, kurā lūdza saskaņot VSIA “Latvijas Radio” programmās Latvijas Radio 1 raidījuma “Radioteātris” un Latvijas Radio 4 raidījuma “Kultūras stunda” uz bezatlīdzības licences pamata no biedrības “Latvijas Teātra darbinieku savienība” saņemtā projekta “Teātru Atlanti cauri laikiem. 2. cikls. Teātra garša” atbalstītāju Valsts Kultūrkapitāla fonds un SIA “VALMIERMUIŽAS ALUS” norādes, kuras tiks pieminētas raidījuma sākumā un beigās. SEPLP, pamatojoties uz Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 7.panta otrās daļas 2.punktu un Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes ar 2020.gada 18.decembra lēmumu Nr.434 apstiprinātām Vadlīnijām sabiedrisko mediju darbībai ārpus reklāmas tirgus punktiem 2.9., 4.3., 4.4., 2021.gada 10.novembrī ar vēstuli Nr.29/3-3 saskaņoja VSIA “Latvijas Radio” kultūras projekta ietvaros tapušā raidījuma “Teātru Atlanti cauri laikiem. 2. cikls. Teātra garša” finansējuma avotu izvietojumu atbilstoši iesniegtajai veidlapai Vadlīniju pielikuma forma Nr.1.

Vienlaikus SEPLP informē, ka nav saskaņojusi Padomes vēstulē norādīto komersanta SIA “VAMIERMUIŽAS ALUS” sponsora norādi: “*Latvijas teātra garšu bagātina alus darītava “Valmiermuiža”*”, un jau pirms Padomes lēmuma par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu SEPLP ir konstatējusi, ka Latvijas Radio ir pārsniedzis saskaņotās norādes par SIA “VALMIERMUIŽAS ALUS” izvietojumu.

2022.gada 17.februārī SEPLP lūdza VSIA “Latvijas Radio” sniegt skaidrojumu saistībā ar SIA “VAMIERMUIŽAS ALUS” norādes izvietojumu raidījuma Cikla “Teātra garša” ieraksta vidū, kā arī saistībā ar mājas lapā l1.lsm.lv raidījumam pievienotajiem attēliem, kuros redzama SIA “VAMIERMUIŽAS ALUS” pudele, un SEPLP lūdza novērst minētos pārkāpumus, tāpat SEPLP lūdza VSIA “Latvijas Radio” sniegt skaidrojumu, kādas darbības Latvijas Radio valde ir veikusi, lai novērstu pārkāpumu (izņemot korekcijas raidījuma ierakstos un bilžu izņemšana no lsm.lv), vai tika konstatēti atbildīgie darbinieki un kādi preventīvie mēri tika pieņemti.

2022.gada 15.martā SEPLP pēc VSIA “Latvijas Radio” paskaidrojumu saņemšanas papildus lūdza VSIA “Latvijas Radio” sniegt detalizētu informāciju, kā un kādos dokumentos ir aprakstīta darbinieku atbildība un pienākumi, pārbaudot sagatavotās satura vienības pirms izskanēšanas ēterā, un kā un kādos dokumentos ir aprakstīta kārtība, kā tiek uzraudzīta “Vadlīniju VSIA “Latvijas Radio” darbībai ārpus reklāmas tirgus” īstenošana, lai netiktu pārkāptas vadlīnijas un SEPLP dotie saskaņojumi, kā arī lūdza sniegt skaidrojumu, kādas darbības Latvijas Radio valde

ir veikusi, lai novērstu pārkāpumu (izņemot korekcijas raidījuma ierakstos un bilžu izņemšana no lsm), vai tika konstatēti atbildīgie darbinieki un kādi preventīvie mēri tika pieņemti.

SEPLP no VSIA "Latvijas Radio" 2022.gada 1.martā un 2022.gada 23.martā tika saņemti skaidrojumi, norādot, ka ar nožēlu Latvijas Radio atzīst, ka nav ievērojusi SEPLP atļauju attiecībā uz SIA "VALMIERMUIŽAS ALUS" pieļaujamo norāžu skaitu izvietojumu Latvijas Radio 1 izplatītajos cikla "Teātra garša" raidījumos, kā arī, tiklīdz VSIA "Latvijas Radio" valde uzzināja par minēto pārkāpumu, no atbildīgās personas par raidījumu izvietojumu ēterā tika pieprasīts paskaidrojums un personai tika piemērots disciplinārsods.

[14] 2022. gada 22. aprīlī Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome nosūtīja vēstuli Nr. 80/3-2, kurā aicināja SEPLP līdz 2022. gada 2.maijam sniegt informāciju, vai SEPLP ir izstrādāta kārtība un vadlīnijas, kuras noteic principus saistībā ar komerciālo paziņojumu izvietojumu sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un pakalpojumos, tajā skaitā, vai vadlīnijās ir noteikts konkrēts apjoms vai citas prasības, kas ievērojamas, izvietojot konkrētos paziņojumus.

[15] 2022. gada 3. maijā Padome ir saņēmusi SEPLP atbildi uz Padomes 2022.gada 22. aprīļa vēstuli ar skaidrojumu, kurā SEPLP informē Padomi, ka ar 2022.gada 17.marta SEPLP lēmumu Nr.16/1-1 tika apstiprinātas Vadlīnijas satura un paziņojumu veidošanai un izvietojumam sabiedriskā medija programmās un pakalpojumos, kuras izdotas saskaņā ar Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 7.pantu. Savukārt līdz brīdim, kad tika pieņemtas Vadlīnijas, Padome izmantoja NEPLP ar 2020.gada 18.decembra lēmumu Nr.434 apstiprinātās Vadlīnijas sabiedrisko mediju darbībai ārpus reklāmas tirgus. Vienlaicīgi SEPLP norāda, ka Vadlīnijas publicētas Padomes mājas lapā www.seplp.lv.

[16] 2022. gada 11. maijā Padome nosūtīja VSIA "Latvijas Radio" vēstuli Nr. 33/6-7 ar kuru informēja, ka 2022. gada 19. maijā Padomes sēdē tiks izskatīta administratīvā pārkāpuma lieta Nr. 18012000000722 par iespējamo Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk – EPLL) 35. panta pirmajā daļā, 35. panta devītajā daļā, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 7. panta otrajā daļā, Alkoholisko dzērienu aprites likuma 10. panta pirmajā daļā paredzēto pārkāpumu izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa VSIA "Latvijas Radio" darbībā. Vienlaikus Padome informēja, ka VSIA "Latvijas Radio" ir tiesības piedalīties Padomes sēdē, izmantojot iespējas pieslēgties tai attālināti (izmantojot programmu MS Teams).

[17] Lietas izskatīšanā VSIA "Latvijas Radio" piedalījās. Lietas izskatīšanas laikā VSIA "Latvijas Radio" pārstāvji uzturēja iepriekš rakstiskajos paskaidrojumos norādīto pozīciju, kā arī papildus norādīja, ka:

[17.1] Pieļautais likumpārākums nav kvalitātes sistēmas, bet gan cilvēciska kļūda. Ar atbildīgo darbinieku veiktas preventīvas pārrunas un tam piemērots disciplinārsods – ir izteikta piezīme.

[17.2] VSIA “Latvijas Radio” ir pārstrādāti iekšējie normatīvie akti, kuri precizē un skaidro darbinieku rīcību, lai novērstu Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 7. panta otrās daļas, kura noteic, ka “*sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un pakalpojumos, arī interneta vidē, aizliegts izvietot visu veidu komerciālos paziņojumus [...].*” iespējamus pārkāpumus.

[17.3] VSIA “Latvijas Radio” ir veikusi labojumus programmā Latvijas Radio 1 laika posmā no 2021. gada 1. decembra līdz 2022. gada 2. februārim izplatīto cikla “Teātra garša” 5 (piecu) raidījumu arhīvu ierakstos dzēšot prettiesiski izplatītos materiālus, tādējādi novērsusi nodarīto kaitējumu.

Ievērojot minēto, Padome

secina:

[18] Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 7. panta otrās daļa noteic, ka “*sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un pakalpojumos, arī interneta vidē, aizliegts izvietot visu veidu komerciālos paziņojumus [...].*”

[19] Alkoholisko dzērienu aprites likuma 10. panta pirmā daļa noteic “*Alkoholisko dzērienu reklāmā ietverama informācija, kas brīdina sabiedrību par alkohola lietošanas negatīvo ietekmi, kā arī informē par alkoholisko dzērienu pārdošanas, iegādāšanās un nodošanas aizliegumu nepilngadīgām personām [...].*”

[20] Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 35. panta devītā daļa noteic, ka elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās “*Slēpti audio vai audiovizuāli komerciāli paziņojumi ir aizliegti.*”

[21] Monitoringa rezultāti liecina, ka:

[21.1] laika posmā no 2021.gada 1.decembra līdz 2022.gada 19.janvārim izplatīti pieci raidījumi “Teātra garša”, kas tapuši sadarbībā ar alus darītavas “Valmiermuiža” atbalstu: “*Ieraksts tapis “Spēlmaņu nakts” projekta “Teātra Atlanti cauri laikiem” ietvaros ar Valsts kultūrkapitāla fonda un alus darītavas “Valmiermuiža” atbalstu.*” Raidījumos vairākkārtīgi izvietotas arī komersanta SIA “VAMIERMUIŽAS ALUS” sponsora norādes: “*Latvijas teātra garšu bagātina alus darītava “Valmiermuiža”.*” Tāpat konstatēts, ka ne raidījumā, ne pirms, ne pēc tā nav ietverta informācija, kas brīdina sabiedrību par alkohola lietošanas negatīvo ietekmi, kā arī informē par

alkoholisko dzērienu pārdošanas, iegādāšanās un nodošanas aizliegumu nepilngadīgām personām (*skat. augstāk monitoringa gaitā konstatēto punktā [2]*).

[21.2] Konstatētais liecina, ka izplatītajos elektroniskā plašsaziņas līdzekļa raidījumos ir konstatējamās komerciālo paziņojumu izvietošanas sabiedriskā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa programmā, alkoholisko dzērienu reklāmā neietvertas informācijas par alkohola lietošanas negatīvo ietekmi un informācijas par alkoholisko dzērienu pārdošanas, iegādāšanās un nodošanas aizliegumu nepilngadīgām personām, kā arī slēptu audio komerciālu paziņojumu pazīmes.

[22] VSIA "Latvijas Radio" paskaidrojumos norāda un Padome skaidro:

[22.1] Atzīstot, ka lietā neapstāv strīds par to, ka pārbaudāmajos VSIA "Latvijas Radio" programmas Latvijas Radio 1 laika posmā no 2021. gada 1. decembra līdz 2022. gada 2. februārim izplatītajos cikla "Teātra garša" 5 (piecos) konstatētajos raidījumos no izplatītajām 25 (divdesmit piecām) komersanta SIA "VAMIERMUIŽAS ALUS" sponsora norādēm, SEPLP atļauja saņemt tikai 10 (desmit) sponsora norāžu izplatīšanai, bet 15 (piecpadsmit) komersanta SIA "VAMIERMUIŽAS ALUS" sponsora norādes izplatītas bez SEPLP atļaujas. Padome norāda, ka saskaņā ar Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 7. panta otrās daļa noteic, ka "*sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un pakalpojumos, arī interneta vidē, aizliegts izvietot visu veidu komerciālos paziņojumus [...]*", un Vadlīniju sabiedrisko mediju darbībai ārpus reklāmas tirgus 2.9., 4.3., 4.4. punktiem, sponsora norāžu izvietošana Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu raidījumos ir pieļaujama tikai ar Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes atļauju.

[22.2] VSIA "Latvijas Radio" atzīst, ka Padomes konstatētajos cikla "Teātra garša" raidījumos 2021. gada 1. decembrī, 2021. gada 15. decembrī un 2022. gada 19. janvārī raidījumu saturā izskanēja frāzes, kuras var uzskatīt par slēpto reklāmu. Padome vērš VSIA "Latvijas Radio" uzmanību uz to, ka Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 35. panta devītā daļa noteic, ka elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās "*Slēpti audio vai audiovizuāli komerciāli paziņojumi ir aizliegti.*"

[22.3] Padome norāda, ka, izvietojot alkoholisko dzērienu reklāmu, nav ietverta informācija, kas brīdina sabiedrību par alkohola lietošanas negatīvo ietekmi, kā arī informē par alkoholisko dzērienu pārdošanas, iegādāšanās un nodošanas aizliegumu nepilngadīgām personām. Alkoholisko dzērienu aprites likuma 10. panta pirmā daļa noteic "*Alkoholisko dzērienu reklāmā ietverama informācija, kas brīdina sabiedrību par alkohola lietošanas negatīvo ietekmi, kā arī informē par alkoholisko dzērienu pārdošanas, iegādāšanās un nodošanas aizliegumu nepilngadīgām personām [...]*".

Ievērojot visu minēto un vērtējot to, secināms, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums un

lietā nepastāv apstākļi, kas varētu būt par pamatu lietvedības izbeigšanai (Administratīvās atbildības likuma (turpmāk arī – AAL) 119.pants), lietā nepastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu, kā arī konstatētais pārkāpums nav uzskatāms par maznozīmīgu, un tādēļ VSIA “Latvijas Radio” konkrētajā gadījumā nav atbrīvojama no administratīvās atbildības (AAL 11.panta pirmā daļa), un tā iemesla dēļ, lai atturētu pārkāpēju un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas, kā arī šādu pārkāpumu atkārtošanās, Padome uzskata, ka nepieciešams VSIA “Latvijas Radio” piemērot administratīvo sodu. Padomes ieskatā ar administratīvā soda palīdzību VSIA “Latvijas Radio” tiks motivēta savā turpmākajā darbībā nepieļaut atkārtotu iepriekš minēto pārkāpumu izdarīšanu.

[23] VSIA “Latvijas Radio” savos paskaidrojumos pārkāpuma izdarīšanu atzīst un no paskaidrojumiem var secināt, ka VSIA “Latvijas Radio” pārstāvji izprot izdarītā pārkāpuma nopietnību.

[24] Ievērojot iepriekš minēto un izvērtējot lietā esošās ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā, Padome secina, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis VSIA “Latvijas Radio” programmas Latvijas Radio 1 laika posmā no 2021. gada 1. decembra līdz 2022. gada 2.februārim izplatīto cikla “Teātra garša” 5 (piecos) raidījumos ir pārkāpis Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 7. panta otro daļu, kura noteic, ka *“sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un pakalpojumos, arī interneta vidē, aizliegts izvietot visu veidu komerciālos paziņojumus [..].”*, Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 35. panta devīto daļu, kura noteic, ka elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās *“Slēpti audio vai audiovizuāli komerciāli paziņojumi ir aizliegti.”* Tādējādi izdarīts Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 78. pantā paredzētais pārkāpums – *“Par šajā likumā noteiktās kārtības pārkāpšanu audio un audiovizuālo komerciālo paziņojumu sniegšanā vai izplatīšanā piemēro brīdinājumu vai naudas sodu fiziskajai personai no septiņām līdz divdesmit astoņām naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no četrpadsmit līdz tūkstoš četrsimt divdesmit naudas soda vienībām.”* AAL 16. panta otrā daļa nosaka, ka *“viena naudas soda vienība ir pieci euro.”* No minētā izriet, ka par Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 78. panta pārkāpumu juridiskām personām var piemērot naudas sodu no 70 euro līdz 7 100 euro.

[25] AAL 19.panta pirmā daļa nosaka, ka *“sodu par administratīvo pārkāpumu piemēro ietvaros, ko nosaka likums vai pašvaldību saistošie noteikumi, kuros paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu.”*

[26] AAL 19.panta otrajā daļā noteikts, ka *“nosakot administratīvā soda veidu un mēru, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pie atbildības saucamās personas personību (juridiskajai personai — reputāciju), mantisko stāvokli, pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, atbildību*

mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.” Nosakot soda apmēru, Padome ņem vērā turpmāk norādītos apsvērumus:

[26.1] Izdarītā pārkāpuma raksturs:

- 1) VSIA “Latvijas Radio” pārstāvji apzinās savu darbību prettiesisko raksturu, nebija paredzējuši pārkāpuma sekas iestāšanās iespēju, bet atzīst, ka ir noticis pārkāpums – likumā noteiktās kārtības pārkāpšana audio komerciālo paziņojumu sniegšanā;
- 2) izdarītais pārkāpums nav uzskatāms par tādu, kas radies tehnisku iemeslu dēļ, jo attiecībā uz raidījumu saturu, elektroniskais plašsaziņas līdzeklis izdara ar redakcionālu izvēli;
- 3) izdarītais pārkāpums uzskatāms par būtisku, jo sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās nav izvietojami komerciāli paziņojumi, izņemot specifiskus likumā noteiktus gadījumus, taču konkrētajā gadījumā pārsniegts ne vien sponsora norāžu apjoms, bet izvietota arī slēpta reklāma – kaitējums ar likumu aizsargātajām interesēm nodarīts jau raidījuma izplatīšanas brīdī.
- 4) vienlaikus jāuzsver, ka no Padomes rīcībā esošās informācijas ir secināms, ka pārkāpuma izdarīšanas brīdī Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome nebija izstrādājusi kārtību, kādā saskaņojama un kontrolējama sponsora norāžu izvietošana sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un pakalpojumos, īpaši gadījumos, ja sponsora norādes ir saistītas ar alkoholiskajiem dzērieniem vai citiem komersantiem, kas saistīti ar tādu jomu, kuras reklāmai paredzēti specifiski noteikumi. Lēmuma pieņemšanas brīdī SEPLP ir izstrādājusi Vadlīnijas satura un paziņojumu veidošanai un izvietošanai sabiedriskā medija programmās un pakalpojumos, tomēr Padome secina, ka šīs vadlīnijas neparedz specifiskus nosacījumus attiecībā uz tādu sponsora norāžu izvietošanu, kas saistītas ar sponsoriem attiecībā uz kuriem paredzēti specifiski reklāmas izvietošanas noteikumi.

[26.2] Pārkāpuma izdarīšanas apstākļi:

- 1) nav konstatējams, ka pārkāpums būtu radies tehniskas kļūdas dēļ;
- 2) pārkāpums pieļauts sabiedriskā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa raidījumos, kuriem jo īpaši noteikts atsevišķs tiesiskais regulējums, kurš nosaka aizliegumu sabiedrisko mediju programmās un pakalpojumos, tostarp interneta vidē, izvietot visu veidu komerciālos paziņojumus.

[26.3] Pie atbildības saucamās personas personība (reputācija):

- 1) pie atbildības saucamās personas attieksme pret izdarīto pārkāpumu – izprot pārkāpuma rakstura būtiskumu, ir veikusi darbības pārkāpuma novēršanai un turpmāku pārkāpumu novēršanai – tajā skaitā pārstrādāti iekšēji normatīvie akti un atbildīgajam darbiniekam piemērots disciplinārsods;
- 2) VSIA “Latvijas Radio” ir iesniegusi paskaidrojumus administratīvā pārkāpuma lietā Padomes noteiktajā termiņā;
- 3) pēdējā gada laikā elektroniskais plašsaziņas līdzeklis nav saukts pie administratīvās atbildības par nozari regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem.

[26.4] Pie atbildības saucamās personas mantiskais stāvoklis:

Saskaņā ar publiski pieejamo VSIA “Latvijas Radio” gada pārskatu, 2020. gada pārskata periodu VSIA “Latvijas Radio” noslēgusi ar EUR 50679 (piecdesmit tūkstoši seši simti septiņdesmit deviņi euro) lielu peļņu.

[26.5] Administratīvo atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi: nav konstatējami administratīvo atbildību pastiprinoši. Konstatējams atbildību mīkstinoši apstākļi – pie atbildības saucamā persona atzinusi un nožēlo izdarīto, kā arī veikusi darbības turpmāku pārkāpumu novēršanai.

[26.6] Juridiskas personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedumu lietā Nr.SKA-19/2009*).

[26.7] Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 13.pantu “*administratīvais sods ir ietekmēšanas līdzeklis, kas tiek piemērots administratīvo pārkāpumu izdarījušajai personai, lai aizsargātu sabiedrisko kārtību, atjaunotu taisnīgumu, sodītu par izdarīto pārkāpumu, kā arī atturētu administratīvo pārkāpumu izdarījušo personu un citas personas no turpmākas administratīvo pārkāpumu izdarīšanas.*”

[26.8] Pieņemot lēmumu par soda mēra apjomu, Padome ņem vērā Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma normas, kā arī Padomes Vadlīnijas sankciju piemērošanā par administratīvajiem un reklāmas pārkāpumiem. Par būtiskiem EPLL 78. panta pārkāpumiem piemērojams naudas sods juridiskām personām no 401 līdz 800 naudas soda vienībām.

Ņemot vērā minēto un izvērtējot lietā esošās ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā Padome uzskata par nepieciešamu piemērot administratīvo sodu – naudas sodu 420 (četri simti divdesmit) naudas soda vienības, kas ir 2100 (divi tūkstoši viens simts) eiro, kas uzskatāms

par soda mēru, kas mudinās gan VSIA "Latvijas Radio", gan citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus turpmāk ievērot normatīvajos aktos noteiktos pienākumus

n o l e m j :

- 1. Sodīt sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekli VSIA "Latvijas Radio", reģ. nr. 40003080614, par Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 7. panta otrajā daļā, Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 35. panta devītajā daļā paredzēto pārkāpumu izdarīšanu laika posmā no 2021.gada 1.decembra līdz 2022.gada 19.janvārim izplatītajos piecu raidījumu "Teātra garša" ietvaros, uzliekot naudas sodu 420 (četri simti divdesmit) naudas soda vienības jeb EUR 2100 (divi tūkstoši viens simts- *euro*) apmērā.**
- 2. Pieņemto lēmumu paziņot VSIA "Latvijas Radio".**

Administratīvais sods jāsamaksā 1 (viena) mēneša laikā zemāk norādītajā bankas kontā:

Saņēmējs: Valsts kase

Reģistrācijas Nr.90000050138

Konta Nr. LV78TREL1060001019900

Saņēmēja banka: Latvijas Banka

Bankas BIC: TREL LV22

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 166.panta pirmo un otro daļu, kā arī 168.panta pirmo daļu persona, kura saukta pie administratīvās atbildības šo lēmumu desmit darba dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tās juridiskās adreses, iesniedzot sūdzību Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei.

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 262.pantu termiņš lēmumā noteiktā naudas soda labprātīgai izpildei pilnā apmērā tiek noteikts 1 (viens) mēnesis no dienas, kad lēmums ir stājies likumīgā spēkā. Naudas soda brīvprātīgas izpildes kārtība ir noteikta Administratīvās atbildības likuma 263.pantā.

Gadījumā, ja naudas sods labprātīgi netiek samaksāts šajā lēmumā noteiktajā termiņā, tad saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 269.panta pirmo daļu iestāde pēc naudas soda brīvprātīgas izpildes termiņa beigām nekavējoties nodod lēmumu par sodu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Padomes priekšsēdētājs

Ivars Āboliņš

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA
ZĪMOGU*